

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
 СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
 МЕДИЧНИЙ ІНСТИТУТ

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ
 ТЕОРЕТИЧНОЇ ТА КЛІНІЧНОЇ МЕДИЦИНИ**
Topical Issues of Theoretical and Clinical Medicine

ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ
 V Міжнародної науково-практичної конференції студентів та молодих вчених
 (м. Суми, 20-21 квітня 2017 року)

Суми
 Сумський державний університет
 2017

до відносно ранньої спроби початку куріння серед підлітків. Середній вік приолучення підлітків до цієї шкідливої для здоров'я звички припадає на 12-13 років. На момент повноліття 82% юнаків та 72% дівчат вже мають від 1-2 до 40 і більше спроб курити. Причому, якщо серед 12-річних таких підлітків 30%, то серед 16-річних ця цифра зростає майже удвічі.

Відмінності в досвіді паління між хлопчиками і дівчатками - пробували палити 74% хлопчиків і 44% дівчат. Ця різниця досягає 36 у випадку з підлітками молодше 15 років (62% проти 26% відповідно). У віковій категорії 15 років і старше ця різниця трохи скорочується (85% хлопчиків проти 63% дівчат). Іншим визначальним чинником, пов'язаним з віком першого досвіду паління, є стать. Хлопчики пробують цигарки в більш ранньому віці, ніж дівчатка (11 років для хлопчиків в порівнянні з 12.7 років для дівчат).

Висновок: Згідно опитуванню можна припустити, що паління є проблемою державного масштабу, так як 82% розпитуваних мали точний досвід до повноліття. Це потребує підвищеної уваги на тлі реорганізації профілактичної справи у рамках реформи сімейної медицини.

ДОСЛІДЖЕННЯ УСВІДОМЛЕННЯ ХВОРИМИ НА АРТЕРІАЛЬНУ ГІПЕРТЕНЗІЮ СВОГО СТАНУ ЗДОРОВ'Я ТА ВІДНОШЕННЯ ДО НЬОГО

Смородська О.М.

Сміянова О.І., ст. викладач;

Сумський державний університет, кафедра громадського здоров'я

Артеріальна гіпертензія (АГ) є найбільш поширеною причиною розвитку таких ускладнень як гострий інфаркт міокарда та гостре порушення мозкового кровообігу, що в свою чергу приводять до високих рівнів смертності та інвалідності населення.

Метою дослідження було виявити усвідомлення хворими на АГ своєї хвороби та відношення до неї. Дослідженням було охоплено 405 хворих на артеріальну гіпертензію, що знаходились під диспансерним наглядом в різних лікувально-профілактических закладах м. Суми.

Результати дослідження свідчать, що третина з них, хто має АГ не усвідомлюють її наявності, причому у два рази більше чоловіків, ніж жінок: 48% чоловіків у порівнянні з 24% жінок відповідно. Дуже негативним є той факт, що з опитаних 61% чоловіків та 74% жінок не усвідомлюють наявності в них високих цифр артеріального тиску, маючи 2-гу стадію АГ.

Дослідженням виявлено, що спостерігається низький рівень виконання приписів лікарів – половина пацієнтів, які лікуються від АГ часто не приймають ліки або приймають їх з порушенням лікарських рекомендацій. 27% опитаних порушує дозування або графік прийому, решта не приймає взагалі. Це відбувається через те, що пацієнти забувають прийняти ліки або вважають, що лікування вже не потрібне.

Змінити стан речей можливо саме на етапі первинної медико-санітарної допомоги шляхом виявлення осіб, які належать до груп ризику, повідомляти їх про можливі наслідки та забезпечити контроль належної діагностики та лікування. Необхідно підвищити роль участі пацієнта щодо його лікування, підвищення його відповідальності до стану свого здоров'я шляхом обрання відповідної стратегії.

НАДМІРНА ВАГА ТІЛА/ОЖИРІННЯ У ХВОРИХ НА АРТЕРІАЛЬНУ ГІПЕРТЕНЗІЮ

Тетюра Д.В., Тверезовський А.В.

Сміянова О.І., ст. викладач;

Сумський державний університет, кафедра громадського здоров'я

Дорослим людям, що мають надмірну вагу або хворіють на ожиріння (індекс маси тіла IMT) > 30) загрожує розвиток артеріальної гіпертензії (АГ), цукрового діабету, хвороб серцево-судинної системи. Ці ризики зростають зі збільшенням маси тіла, надмірна вага/ожиріння скорочують життя на 8-10 років.

Метою дослідження було виявити ступінь надмірної ваги/ожиріння у хворих на АГ. Дослідженням були охоплені 405 хворих на АГ, що знаходяться під диспансерним наглядом в різних лікувально-профілактичних закладах м. Суми.

Вимірювався індекс маси тіла ІМТ за загальноприйнятою методикою стратифікації ризиків. Дослідженням було охоплено 235 жінок (53,5%) та 170 чоловіків (46,5%). Серед пацієнтів обох статей більше половини (53,6%) мали надмірну вагу або ожиріння, при чому серед чоловіків проявлялася тенденція до надмірної ваги, в той час, як жінки мали схильність до ожиріння. Серед жінок 24,8% хворіли на ожиріння, а 28,7% мали надмірну вагу, тоді як 10,4% чоловіків хворіли на ожиріння, а 36,1% мали надмірну вагу.

Результати дослідження показали, що 63,7% пацієнтів з АГ та надмірною вагою/ожирінням були у віці старше 40 років. Жінок серед них було 79,3%, чоловіків – 52,5%. Практично у всіх пацієнтів з ожирінням (96,3%) була встановлена 2-га стадія АГ.

Проведене дослідження підтверджує необхідність виявлення факторів ризику та їх стратифікації саме на етапі первинної медико-санітарної допомоги, що має проводитись під час кожного візиту до лікаря і дасть змогу проводити раціональне лікування захворювань на ранніх стадіях.

АНАЛІЗ ЕПІДЕМІОЛОГІЇ ЦУКРОВОГО ДІАБЕТУ В СУМСЬКІЙ ОБЛАСТІ ЗА ПЕРІОД 2011 – 2015 РР.

Удовиченко Б.Я.

Науковий керівник: к.е.н. Тарасенко С. В.

Сумський державний університет, кафедра громадського здоров'я

Вступ: За даними International Diabetes Federation (IDF) у 2015 році на цукровий діабет (ЦД) страждало 415 млн. людей у всьому світі та за прогнозами до 2040 року цей показник виросте до 642 млн. статистичних даних кожен 11 дорослий у світі хворіє на ЦД, а кожні 6 сек. 1 людина помирає від діабету.

Мета: Епідеміологічний аналіз захворюваності на ЦД в Сумській області у порівнянні з іншими областями України.

Матеріали: Дослідження проводилося на статистичному матеріалі, отриманому з даних Сумського обласного центра медичної статистики, даних Державної служби статистики України.

Методи: Були використані: індукція, дедукція, синтез, системний і поряvняльний підходи.

Результати: Поширеність діабету в Сумській області становить 3% (n=3286,7 на 100 тис.) від загальної кількості хворих на діабет в країні. Найбільша кількість хворих на ЦД в Дніпропетровській області – 9% (n = 101692). На 2-му місці Харківська область - 8% (n = 86 952), на 3-му – Одеська (n = 77270), на 4-му Львівська (n = 62811). Найменша кількість в Луганській області – 1% (n = 14906).

За період 2011 – 2015 поширеність ЦД в Сумській обл. в середньому становила – 3660,17 на 100 тис. нас. Мінімальна поширеність була в 2011 р. (n=3418,67), максимальна – в 2015 р. (n=3877,1). Із кожним роком поширеність ЦД в Сумській обл. збільшувалася, що підтверджується сильною прямо пропорційною залежністю ($r = 0,99$) поширеності від року.

Низький рівень первинної інвалідності внаслідок цукрового діабету серед працездатного населення впродовж 2014 – 2015 рр. спостерігається у Полтавській (0,9–1,0), Житомирській (1,0–0,9), Херсонській (1,2–0,9), Волинській (1,3–1,3), Сумській (1,2–1,1) областях.

Висновок: Серед областей України Сумська область по ЦД знаходиться у сімці з найнижчою поширеністю діабету, але в самій області цей показник збільшується з кожним роком.

Основними заходами для подолання розповсюдження ЦД є: інформаційно-просвітницька робота з населенням, пропагування спортивної культури та здорового харчування у суспільстві, диспансеризація.